1853. N°. 1[illegible]

LEYDSCHE COURANT

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG, 9 NOVEMBER.

De Prijs der Courant is f 10 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 8 November.

Naar wij vernemen heeft zich op Zaturdag jl. ook hier ter stede eene vereeniging van leden van het Metalen Kruis gevestigd, met het doel van vriendschappelijk verkeer, tot voortdurende herinnering aan het vroegere krijgsmansleven, in vaderlandschen zin, vrij van alle eenzijdigheid op het gebied van Staat en Kerk, en tot bevordering van den in de gedenkwaardige jaren 1830 en 1831 vooral zoo krachtigen volkszin, ook bij het jongere geslacht, bij de jeugdige zonen des lands. — De vereeniging draagt den naam van: *Het Metalen Kruis, Afdeeling Arrondissement Leyden*, en heeft, na vaststelling van haar Reglement, behalve de oprigters Mr. H. C. Huyser, Dr. C. Leemans en den Heer B. W. Wttewaal ook nog tot bestuurders gekozen de Heeren H. Henkes en H. M. Manger Muntz.

— Bij besluit van Z. M. van den 4den is onder anderen het eereteeken tot belooning van eervolle langdurige werkelijke dienst bij de schutterijen toegekend aan W. S. Milders en P. van Dalen, Sergeants, P. H. van Noort en W. Helfersteyn, tamboers, bij de dienstdoende schutterij alhier.

— Ten einde te voldoen aan het verlangen van hen, die het gevoelen zijn toegedaan, dat eene meerdere bekendheid met den stand der heerschende ziekte in deze stad wordt verlangd, strekke het volgende:

Van	13 September	tot	19 Sept.	aangetast	2	en	daarvan	overleden	2.
»	20 »	»	26 »	»	13	»	»	»	10.
»	27 »	»	3 Oct.	»	13	»	»	»	6.
»	4 October	»	10 »	»	15	»	»	»	12.
»	11 »	»	17 »	»	6	»	»	»	8.
»	18 »	»	24 »	»	17	»	»	»	12.
»	25 »	»	31 »	»	20	»	»	»	19.
»	1 November	»	7 Nov.	»	18	»	»	»	9.

— Vergelijkende Staat van de opbrengst der opcenten en eigene middelen, ten behoeve dezer Stad geheven, gedurende de maanden October 1852 en 1853.

		1852.		1853.	
Geslagt.	opcenten	*f* 2,169.85½		*f* 1,591.72½	
	eigen midd.	- 489.05½		- 440.47	
			f 2,658.91		*f* 2,032.19½
Gemaal.	opcenten	*f* 7,721.01		*f* 7,444.75½	
	eigen midd.	- 396.32½		- 327.70	
			f 8,117.33½		*f* 7,772.45½
Wijn	. . . .		*f* 1,478.50	. . . .	*f* 1,477.05
Binnenl. Gedistill.	opcenten	*f* 1,821.80		*f* 1,369.55	
	eigen midd.	- 2,161.46½		- 1,714.71	
			f 3,983.26½		*f* 3,084.26
Buitenl. Gedistill.	opcenten	*f* 98.30		*f* 70.97	
	eigen midd.	- 173.03		- 183.56	
			f 271.33		*f* 254.53
			f 16,509.34		*f* 14,620.49

Minder over 1853 *f* 1,888.85. De opbrengst der belasting van schapen en varkens bedroeg in October 1852 *f* 384.63, behalve die op het ingevoerd spek.

— De Commissie tot beoordeeling van de ingezonden voorwerpen op de Tentoonstelling van Bouwmaterialen te Amsterdam heeft 6 gouden, 47 zilveren en 80 bronzen medailles toegewezen, en wel de gouden aan: de Koninklijke grofsmederij alhier, voor staafijzer; de Villers en Co. te 's Hage, marmeren schoorsteenmantels; E. March te Charlottenburg, gebakken steenen ornementen; L. J. Schutz te Zeyst, gegoten zink-ornamenten; J. D. J. Teixeira de Mattos, marmeren schoorsteenmantels; E. C. Martijn te Zeyst, gebakken steenen ornementen; en onder anderen eene zilveren aan onzen stadgenoot, den Heer J. van den Berg, voor behangselpapier.

— Uit Aalsmeer wordt van den 6den aan de *Amst. Cour.* geschreven: In den afgeloopen nacht werd deze gemeente andermaal vervuld met schrik, door de uitbarsting van een fellen brand. Ten half een ure bemerkte men brand in de herberg de Halve Maan, bewoond door zekeren N. Rodenburg, welke zoo spoedig en hevig toenam, dat, ook het belendende perceel van den grutter W. Streefkerk, gedeeltelijk, alsmede dat van J. de Jongh, wiens onlangs nieuw en net gebouwd logement het wapen van Aalsmeer deze plaats tot een sieraad verstrekte, geheel in de asch werden gelegd. De oorzaak is voor 's hands nog onbekend en menschenlevens zijn bij dat ongeluk niet te betreuren, doch zeker is het, dat het verlies door den Heer de Jongh geleden, wel de deelneming van ieder weldenkenden verdient.

— De begrooting voor Amsterdam voor 1854 is vastgesteld in ontvangst en uitgaaf op *f* 3,356,227.94½.

— Zondag is aan den Helder de nieuwe kerk der Doopsgezinde gemeente plegtig ingewijd.

— Een der inwoner van Tiel heeft ruim *f* 1000 geschonken als eene gift aan de zich aldaar gevormd hebbende Commissie tot uitdeeling van verwarmende spijzen aan de behoeftigen.

— Uit Groningen zijn in de laatste dagen, behalve naar Engeland, onderscheiden kudden runderen naar Oost-Friesland en verder naar de Oostzee verzonden.

— Te Goes is een ramanas geteeld, die 73 Ned. duim in omtrek heeft en 4½ Ned. ℔ weegt.

— Het *Handelsbl.* meldt, dat te Maastricht een geschil is ontstaan wegens het gezag van het burgerlijk bestuur, betreffende het beheer van eene instelling van weldadigheid, namelijk den Nieuwenhof, een weeshuis voor kinderen van ouderen, die beide de R. K. Godsdienst hebben beleden. De Regenten van dat gesticht hadden op eigen gezag een Rentmeester aangesteld, doch Burgemeester en Wethouders heeft zich daartegen verzet, op grond, dat het gesticht is eene stedelijke inrigting, onderworpen aan het toezigt van het stadsbestuur, hetwelk ook in der tijd den vorigen Rentmeester had aangesteld. De Regenten beweren het tegendeel, op grond van een besluit van den Souv. Vorst van Dec. 1814, bij hetwelk dergelijke inrigtingen zijn teruggebragt tot den toestand, in welken zij waren voor de Fransche omwenteling of voor het jaar 1789, en vermeenen, dat zij zijn onafhankelijk van het burgerlijk bestuur, en des noods alleen verantwoording schuldig aan het kerkelijk gezag. De zaak is in de eerste plaats onderworpen aan het oordeel van den Gemeenteraad.

— De collecte, die in 104 gemeenten in Limburg heeft plaats gehad, ter voorziening in de schade van hen die door den hagelslag geleden hadden, heeft *f* 3,276 opgebragt, terwijl de schade op *f* 250,013 berekend wordt.

— Ten bewijze, zegt het *Handelsblad*, hoe zeer het Ind. gouv. het onderwijs in Indië wenscht uit te breiden en te bevorderen, dient, dat er onlangs weder eene aanvrage is gedaan bij het Ministerie van Kolonien van 6 onderwijzers. Zoo wij verder vernemen, zijn er bereids ongeveer 300 sollicitanten, die zich voor en na hebben aangeboden, uit welke men dus wel in staat is, om eene zeer goede keuze te kunnen doen. Van den jare 1816 tot 1848 werd er doorgaans om de twee jaren eene aanvrage van 2 personen gedaan, en het getal sollicitanten was wel altijd voldoende, maar stond niet in evenredigheid met dat van dezen tijd.

Ook voor het 12-tal kweekelingen, tusschen de 16 en 18 jaren, onlangs voor het onderwijs in Oost-Indische dienst aangevraagd, is een zeer voldoend getal sollicitanten bij het Ministerie van Binnenl. Zaken, om aanzoek ingekomen.

— Bij de Tweede Kamer zijn ingekomen memoriën van beantwoordingen door de Regering, op de aanmerkingen door de Kamer op de begrooting gemaakt. Wij ontleenen uit die op het Hoofdstuk van Binnenl. Zaken, afdeeling *Onderwijs*, het volgende omtrent het Staats-Examen:

Om over het Koninklijk besluit van den 4den Augustus 1853 (*Staatsbl.* n°. 31) met grond te kunnen oordeelen, behoort men het uit het juiste oogpunt te beschouwen.

Het in 1845 ingestelde zoogenaamde staats-examen was, na in 1850 en 1851 slechts voor een gedeelte behouden te zijn, in 1852 geheel afgeschaft.

De toegang tot de Hoogescholen stond van toen af onbelemmerd voor een ieder open.

Voor een verstandig genot dier vrijheid, waren de meeste jongelieden nogtans niet rijp en velen maakten er misbruik van. Waren de klagten over de jongelieden, toegelaten ten gevolge van het examen, zoo als dit in 1850 en 1851 was gehouden, talrijk, toen in 1852 de dam, die enkelen nog terughield, geheel was weggenomen, ontving de Regering van onderscheidene kanten de meest dringende aanzoeken dat de onbeperkte toegang tot de hooge-

scholen mogt worden tegengegaan. De jongelieden toch, zelven gevoelende dat die toestand niet natuurlijk was en beseffende dat daaraan weldra een einde zou worden gemaakt, beijverden zich, hetzij al dan niet in staat de academische lessen met vrucht te volgen, als student te worden ingeschreven, om zoo doende, ware het mogelijk, de beperkende bepalingen, die zij te gemoet zagen, te ontgaan.

Vooral had dit plaats nadat een ander Minister van Binnenlandsche Zaken was opgetreden. Als een bewijs hiervan kan strekken, dat, terwijl het gemiddelde getal jongelieden, dat zich, te rekenen van de overdragt van het rectoraat (gewoonlijk 26 Maart) tot aan het begin der groote vacantie, aan de hoogeschool van Utrecht als student liet inschrijven, in de laatste zeven jaren 17 bedroeg, het in 1853, gedurende hetzelfde tijdvak, 67 beliep. De klagten der Hoogleeraren, die aan dergelijke slecht voorbereide of van alle ontwikkeling verstoken studenten onderwijs moesten geven, waren dan ook van dien aard, dat de Regering, wilde zij het academisch onderwijs niet zien te gronde gaan, niet langer mogt aarzelen, toen haar die toestand bekend was gemaakt, te overwegen hoe daaraan het best een einde te maken.

Die overwegingen gaven slechts twee middelen aan de hand: herstel van het staats-examen van 1845, of van het examen bij art. 150 van het organiek besluit van 2 Aug. 1815 voorgeschreven.

Aan het eerste, indien namelijk het examen zoodanig kon worden gewijzigd, als blijkens de ondervinding der 5 jaren, waarin het plaats had, volstrekt noodzakelijk was, zou de Regering, schoon de zaak overigens niet vrij van bedenkingen scheen, welligt de voorkeur hebben gegeven. De tijd was echter te kort om het examen dan nog voor den aanstaanden, spoedig naderenden, Academischen cursus te doen werken. Het was volstrekt onmogelijk daartoe alles nog tijdig in gereedheid te brengen. Aan uitstel viel nogtans niet te denken; het kwaad moest onmiddelijk worden gestuit, en er bleef dus der Regering niet anders overig dan tot het andere middel over te gaan: wederinvoering van het examen, dat 30 jaren lang, krachtens art. 150 van het organiek besluit, voor de letterkundige faculteit werd afgelegd, zoodanig evenwel gewijzigd, dat de misbruiken, die daarbij gaandeweg waren ingeslopen, geweerd wierden.

Uit deze korte toelichting blijkt, waarom het afnemen der examina niet werd opgedragen aan eene en dezelfde commissie voor al de Hoogescholen, waaraan verscheiden leden de voorkeur zouden hebben gegeven. Voor de vrees, dat men niet op al de Hoogescholen met gelijke gestrengheid omtrent het afnemen der examina zal te werk gaan, kan, naar de Regering meent, geen grond bestaan. Zij houdt zich althans overtuigd, dat al de Hoogleeraren daarbij dezelfde naauwgezetheid en de noodige gestrengheid zullen in acht nemen.

— De *Amst. Courant* bevat in eenige nommers eene mededeeling van de reis op last der Synodale Commissie aan de Kaap de Goede Hoop, door de Predikanten Murray en Neethling door het Overvaalsche ondernomen, welk stuk door den Heer Stuart in zijn artikel ter wederlegging van het *Maandberigt* van het Zendelinggenootschap nº. 11 bedoeld en toegezegd was. Na het reeds door den Heer Stuart tegen bovenbedoeld *Maandberigt* aangevoerde, wijst dat blad nog naar het beroep op de Christelijke hulpvaardigheid in Nederland, ter voorziening in de godsdienstige en zedelijke behoeften der Kaapsch-Hollandsche uitgewekenen benoorden de Vaal-Rivier in Zuid-Africa, uitgegaan van en alom verspreid door mannen als W. Broes, J. J. van Voorst, J. B. H. Bruinier, Jacob Swart, G. A. van Limburg Brouwer, R. Posthumus Meyjes en J. E. de Voogt; waarin met lof gesproken wordt van »den godsdienstig vromen zin, die onder hen heerscht, en uit hunne brieven spreekt; waarbij zij alles wat hun gebeurt, uit het oogpunt van het hooge Godsbestuur beschouwen, gelijk dat door wijsheid, heiligheid en liefde gekenmerkt is, en bij al hun gebrek niets vuriger wenschen dan dat men hun met Evangelieprediking en onderwijs te hulp kome."

Wij laten hier het voornaamste van het verhaal der reis op last der H. E. Synodale Commissie, door de HH. Murray van Bloemfontein en Neethling van de Zwartebergen, naar het Overvaalsche ondernomen, volgen:

De weg door het breede Graaff-Reinet, door de rijke Rhinocerbergen naar het rijzend Burgersdorp, is vrij algemeen bekend, de gastvrijheid en hulpvaardigheid voor den reiziger en vooral voor den Leeraar in die streken, met regt hoog geroemd. Mijn Diaken Lutter, schrijft Ds. Neethling, de HH. Naude van Graaff-Reinet, Schalk van der Merwe van Sneeuwbergen, William Smit van Rhinocerbergen, de grijze Douw Steyn van het Burgersdorpsche, hebben op verzoek van hunne Leeraren, mij den weg zeer veraangenaamd. Op Donderdag den 12den Februarij verliet ik mijne standplaats, en bevond mij Vrijdag den 20sten te Burgersdorp, waar de hereeniging met mijne beide Academievrienden (van Utrecht) de Heeren John en Andrew Murray, plaats had.

Den eerstkomenden Maandag scheidden wij, en toefden dien avond langs de heerlijke oevers van de Oranje-Rivier. Van daar door de uitgestrekte vlakke velden van den Overkant, rijk aan gras van de bekoorlijkste verscheidenheid, en aan wild in bijkans talleoze menigte, reisden wij zeer voorspoedig, naar de hoofdplaats der Souvereiniteit. Hier hadden wij een paar dagen rust. Den 1sten Maart zetten wij den eenzamen weg, langs het zoogenaamde Kopje Alleen voort, en Vrijdag den 5den, kregen wij de Vaal-Rivier in het gezigt. Aan de overzijde stond reeds een wagen op ons te wachten, wiens moedig acht span ossen, den weg naar Potchefstroom, het dorp aan de Mooi-Rivier, spoedig aflegde.

Tegen den avond naderden wij het dorp. Reeds begon zich de gemeente te verzamelen. De wegen waren bezet met wagens, van waar ons in het voorbijgaan de vriendelijkste welkomsgroeten werden gegeven. Eene kleine en zindelijke woning nabij de kerk was ons toebereid. Aldaar ontvingen ons de leden van den Kerkeraad met blijdschap en zegenbede. Mijn reisgenoot kenden velen hunner, en sprak naar hunne behoefte. Ik zamelde nog dien avond de jongelieden, die voor de aanneming waren opgekomen, in de kerk. Ruim 60 boden zich daartoe aan. Dit werk hield mij onledig al de dagen van ons verblijf aan de Mooi-Rivier. Middelerwijl behartigde mijn vriend de zaak des Doops in onze woning, met het herderlijk bezoek en toespraak. Mijne aannemelingen konden bijkans allen lezen. Slechts deze werden tot het verder onderzoek toegelaten. Daar zij echter wel hunne vragen konden beantwoorden maar hunne Bijbelkunde wat gebrekkig was, stelde ik de aanneming 3 maanden, wanneer ik zou terug komen, uit.

's Morgens was de gemeente te 9 ure in de kerk, een gebouw naar mijne meening in staat om ongeveer 600 menschen te bevatten. Elke plaats was bezet. Aller oog was op den spreker gerigt en menig gelaat getuigde van de ernstige aandacht. 't Gezang is krachtvol, en het gebed eenparig. En is de zegen uitgesproken, dan neemt een ieder zijn veldstoeltje onder den arm, en begeeft zich naar zijne tent. Zaturdag was de Voorbereiding, 's Zondags deelden wij het Heilige Avondmaal uit en hielden daarna Nabetrachting en Dankzegging. 97 kinderen waren er tot den Doop beschreven. Ons openbaar werk was nu afgeloopen. Binnen weinige uren waren de tenten gesloopt en hadden de wagens hunne standplaats bij de kerk verlaten. Het was nu eenzaam, de stilte rondom ons bijkans onaangenaam.

Onze arbeid afgeloopen zijnde, bezigtigde wij het dorp Potchefstroom, genoemd naar den ouden Kommandant Potgieter, thans Vrijburg geheeten; het ligt in eene zeer groote grasvlakte. In de verte ziet men bergen, wier zijden met hout bewassen zijn, dat echter slechts tot brandhout dient. Het dorp is rijzend en telt nu veelligt niet minder dan honderd huizen. Digt bij loopt in zuidoostelijke rigting de Mooi-Rivier. (*Vervolg hierna.*)

's GRAVENHAGE, 8 November.

Z. M. heeft zijnen Ordonnans-Officier den 1sten Luitenant F. F. Steenberghe, van het regement veldartillerie, een eervol ontslag uit eerstgemelde betrekking verleend, en in zijne plaats tot zijnen Ordonnans-Officier benoemd den 1sten Luitenant Jhr. C. H. F. Du Monceau, van het 8ste regement infanterie.

— Z. M. heeft thans bepaald, dat de Tentoonstelling van voorwerpen van Nijverheid in 1856 te Amsterdam en in 1860 in eene der steden van Zuid-holland zal plaats hebben.

— Tusschen de Nederlandsche en Groothertogelijk Hessische Regeringen is gesloten eene overeenkomst tot wederkeerige uitlevering van misdadigers, van welke overeenkomst de onderteekening en uitwisseling der wederzijdsche acten van bekrachtiging den 14den September en 25sten October jl. te Darmstadt hebben plaats gehad.

— Den 5den is alhier aanbesteed de inrigting van het voormalige Hotel van den Prins van Oranje, op het Plein, tot eene bewaarplaats van het Rijks Archief, de ontruiming van de localen, in welke dit Archief thans is geplaatst, en het overbrengen van hetzelve ter bestemder plaatse in het nieuwe locaal, voor *f* 7,944.

Telegraafisch Berigt van 5 uur.

Bij de Tweede Kamer is ingekomen een voorstel van den Heer Thorbecke, ondersteund door anderen Leden, tot afschaffing van den accijns op het geslagt, tot vrijdom van invoer op het slagtvee en ook tot opheffing van het tonnegeld.

Op de aanbevelingslijst tot Raadsheer bij den Hoogen Raad zijn geplaatst: de Heeren Provò Kluit, Karsseboom, Wiarda Beekman, de Jong van Beek en Donk, van Gelyn Vitringa en Pape.

MAASSLUIS, 1 November.

Wij mogten ons voor weinige dagen verblijden, dat op onze zoo goed ingerigte scheepstimmerwerf, welke geruimen tijd ongebruikt is geweest, maar nu het eigendom is geworden van den Heer G. H. Uit den Bogaarde, de kiel is gelegd van een buisschip, hetwelk den naam zal dragen *Maasland*. Het wordt voor particuliere rekening onder directie van den Heer A. Boer alhier gebouwd, Gezagvoerder zal zijn Kapt. S. Post. Mogt dit het begin wezen om onze plaats, welke voor zoovele vakken van nijverheid gunstig is gelegen, in bloei te doen toenemen en tot vorige welvaart te brengen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 5 November.

De menagerie in den Zoölogischen tuin alhier is tot den laatsten October van dit jaar door 385,435 personen, ruim 80,000 meer dan gedurende het geheele vorige jaar, bezocht geworden.

— Op de vredes bijeenkomst te Edimburg hebben de Heeren Cobden en Bright, de twee opperhoofden der vrijzinnige school van Manchester, voor den vrede gesproken. Zij zijn geen volstrekte bestrijders van den oorlog, maar verlangen dat Engeland de kostbare staatkunde van tusschenkomst in de zaken van andere volken, die het al zoo veel gekost heeft, opgeve. Wij betalen, zeide hij, jaarlijks 28 millioen £ voor de rente onzer schuld en die vreeselijke schuld is alleen gemaakt voor de onkosten van den oorlog. Wij betalen jaarlijks 17 millioen £ voor ons leger en vloot, dit is 3 millioen meer dan de gansche begrooting der Vereenigde Staten. De oorlogs-onkosten in Indië bedragen 12 millioen £. Ziedaar een som van 57 millioen £ die Engeland moet heffen ter betaling van vorige oorlogen en tegenwoordige uitrusting ten oorlog, en die uitgaven zijn steeds klimmende, hoezeer Engeland sedert 1833 behalve in Indië, vrede heeft gehad.

— Het hoofdorgaan der conservatieve oppositie, de Londensche *Morning Herald*, noemt 32 Engelsche linieschepen op, die in de laatste 30 jaren gebouwd maar nimmer in zee gestoken zijn.

— De broeder van Miss Cunninghame heeft een brief aan de dagbladen gezonden, waarin hij mededeelt, dat de invrijheidstelling zijner zuster ten gevolge van een besluit des Groothertogs geschiedde, nadat de *camera d'accusa* te Lucca eene uitspraak gedaan en geteekend had, waarbij de haar ten laste gelegde wetsovertreding werd verklaard ongegrond te zijn.

— In de 3 maanden, welke den 30sten Sept. ll. eindigden, hebben 87,167 landverhuizers de verschillende zeehavens van het Vereenigd Koningrijk verlaten. Het grootste aantal dezer landverhuizers bestond uit Ieren.

— Het onderzoek van deskundigen heeft de overtuiging verstrekt, dat het buitengewoon sterk heerschen der cholera te Newcastle aan den onzuiveren staat is toe te schrijven, in welken de rivier Tyne aldaar sedert geruimen tijd verkeerd heeft en gehouden is, terwijl het door allerlei onreinheden besmet water uit die rivier tot alle huiselijk gebruik en zelfs tot drank der inwoners, zonder de minste voorzorg tot zuivering, gebezigd werd. Sedert de helft van September, toen maatregelen te dien opzigte verordend zijn, is de epidemie dan ook trapswijze afgenomen.

— Om de stad Glasgow van versch water uit het nabijgelegen meer Katrine te voorzien, zal, naar verzekerd wordt, eene som van ongeveer 1,200,000 £ worden aangewend.

— De *Times* vermeent, dat de onderneming eener Maatschappij die de te Madras op kleine schaal aangevangen bereiding van ijzer en staal uit inlandsche ertsen, overgenomen heeft en in het groot wil doorzetten, zeer goede vooruitzigten schijnt op te leveren. Wij vermelden dit alleen, zegt het blad, omdat het eene zaak is van algemeen belang. Het is voorzeker een treffend feit in de geschiedenis van Britsch-Indië, dat, juist nu de behoefte van Indië aan spoorwegen eindelijk algemeen erkend is en tot handelen dringt, zoodanig eene onderneming opkomt onder vooruitzigten die zoo gunstig schijnen. Indien de vrede en orde kan worden behouden, indien Indië zelf ijzer en handenarbeid oplevert voor het aanleggen van spoorwegen, indien de sluimerende kracht van den Indischen bodem kan worden ontwikkeld door de hand van den Indischen veldarbeider, — dan kan men zich geen te groot denkbeeld vormen van Indië's toekomst.

— Den 16den Augustus jl. is de scheepvaart op de rivier Murray in Zuid-Australië geopend; hetgeen van groot belang is voor de ontwikkeling van die en de aangrenzende Australische kolonien.

BELGIE.

In de afgeloopen 10 maanden hebben zich te Antwerpen 12,400 landverhuizers naar Amerika ingescheept.

— Volgens het dagblad *l'Univers* geraakt het Protestantismus meer en meer in verval, en de Heer Léon Aubineau, die de hoogste maatschappelijke volmaaktheid alleen in de middeleeuwen vindt, neemt de verdediging der herroeping van het edict van Nantes en van de vervolgingen tegen de Hervormden op zich. Onderwijl vindt de *Indépendance* die ophef van *l'Univers* nog al ongepast en acht dat dit blad beter zou doen, om de geestelijkheid opmerkzaam te maken op den voortgang van het Protestantismus in de Bisdommen van Mans, dep. Sarthe, van Séez, dep. Orne, beide ten westen van Parijs, en in het zuiden en in Zwitserland in het kanton Genève, welke beweging, volgens de *Indépendance*, meer en meer de strekking krijgt van algemeen te worden. *l'Univers* zegt de *Indépendance*, predikt de dragonades, als wanhoopte hij om door redenering te overwinnen en als of de waarheid niet tegen de dwaling kon worstelen dan door op geweld te steunen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 6 November.

De Regering heeft aan de grootste kunstenaars, ter vernieuwing van het Louvre, opgedragen om 30 kolossale standbeelden en 70 borstbeelden te vervaardigen, van alle beroemde mannen van ons land.

— De Admiraal Bruat heeft het bevel over het te Brest vereenigde eskader aanvaard, met eene proclamatie waarin hij aan de Officieren en zeelieden de volgende opwekking rigt: »Wij behooren met alle kracht te streven naar de ontwikkeling van dit nieuwe element onzer magt en grootheid ter zee. In de moeijelijke omstandigheden die zich zullen kunnen voordoen, zal ik aan uw hoofd staan; houdt u gereed om u rondom de vlag van uwen Admiraal te scharen."

De Admiraal Bruat is het, die uit den kerker waarin hij door den Dey van Algiers opgesloten was, met eigen levensgevaar aan de Regering het landingsplan heeft doen toekomen, hetwelk aan ons leger den weg heeft gewezen om den voet op Afrika's kust te zetten en zich in verscheidene andere omstandigheden uitstekend geschikt getoond voor zijne hooge betrekking.

— Den 31sten October is het nieuwe linieschip Tourville te Brest te water gelaten. Het is een schroefstoomschip van 90 stukken en 650 paardekrachten.

Te Toulon is bevel ontvangen om een fregat te bouwen met een stoomtuig van 800 paardekrachten om tevens tot model te dienen voor verscheiden andere fregatten van dezelfde grootte, die te Brest, Lorient en Cherbourg zullen gebouwd worden.

— De Heer Desprez, een bekend letterkundige, een man van reeds 70 jaren, is in den nacht van den 4den door dieven, die in zijne woning drongen en tegen welke hij zich trachtte te verdedigen, om het leven gebragt.

— Te Marseille zijn in October 106 schepen met graan aangekomen, en den 1sten dezer reeds 36, welke laatste 64,000 mudden graan aanbragten.

— De Napelsche Regering heeft op de klagt van de onze geantwoord, dat de Fransche Officieren, die gezonden waren om de oefeningen der Napelsche troepen bij te wonen, op hun aanzoek van de nakoming der quarantaine-verordeningen zouden ontheven geworden zijn; maar dat zij daartoe niet in tijds de hun opgedragen zending hadden doen gelden, noch vooraf van hunne komst in die hoedanigheid hadden kennis gegeven aan onzen Gezant te Napels. Hiermede is dit geschil vereffend.

— Het Spaansche Ministerie heeft besloten eene afzonderlijke begraafplaats voor de Protestanten te doen inrigten.

ITALIE.

ROME, 31 October.

Maandag den 24sten is 's avonds te 9 ure weder een Fransch soldaat door vier dolksteken vermoord. De schuldigen zijn gevat. Den 2den November zou de Krijgsraad vergaderen.

— Den 30sten is in de St. Pieterskerk de Poolsche Jesuit Andreas Bobola, die in 1657 door de Russen was gemarteld, zalig verklaard. Deze is de derde Jesuit, die sedert een jaar zalig verklaard is. (*Journ. des Débats*).

— Op verzoek der Regering van Sardinië heeft de Paus het aantal kerkelijke feestdagen verminderd, die door de geloovigen in Piemont moesten worden in acht genomen.

PRUISSEN.

BERLIJN, 6 November.

Deze hoofdstad bezit 43 openbare bibliotheken, van welke de groote Koninklijke de voornaamste is, bevattende ruim 500,000 gedrukte deelen en meer dan 10,000 handschriften. Sedert 1845 besteedt zij jaarlijks ruim 10,000 daalders alleen tot aankoop van werken, waarvan een tiende gedeelte bepaaldelijk voor zeldzame of kostbare besteed moet worden. Dagelijks worden gemiddeld 300 werken ten gebruike afgegeven.

— Te Bremen is een monster-proces ten einde gebragt, dat 17 maanden had geduurd, namelijk tegen de leden van het dusgenoemd Dood-verbond; 82 beschuldigden waren in de zaak betrokken, van welke slechts 11 in vrijheid zijn gesteld en de overigen tot langere of kortere gevangenisstraf verwezen.

— De Regtbank te Koningsbergen heeft in de zaak van Prof. Gervinus verklaard, dat in zijn zoo veel gerucht makend werk: inleiding tot de geschiedenis der 19de eeuw, niets voorkwam, dat aanleiding tot vervolging kon geven, en heeft bevolen, dat de in beslag genomen exemplaren weder vrij gegeven zullen worden.

— De oudste beambte bij het Russische Ministerie van Buitenl. Zaken, de Heer v. Beck, geheim Staatsraad, is in den ouderdom van 86 jaren overleden. Hij had zijne loopbaan reeds onder Catharina II begonnen.

LUXEMBURG.

De Kamer der Afgevaardigden heeft den 4den dezer hare werkzaamheden hervat. Uit een overzigt door het beheer der geldmiddelen aangeboden, blijkt dat er over 1853 een te kort van 177,000 francs bestaat, dat echter tot een som van 122,000 fr. aan voorschotten aan gemeenten gedaan, wordt gedekt. De Kamer heeft eene Commissie benoemd om een antwoord op de Troonrede op te stellen.

— In Luxemburg is de appelenoogst bijzonder voordeelig geweest; op een landgoed Pierrées genaamd, zijn er appelen ingeoogst die 37 Ned. duim omtrek hadden en 8 Ned. oncen wogen.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 4 November.

Eergisteren is de regtstreeksche verbinding met schroefstoombooten geopend tusschen Liverpool en Triëst.

— Den 2den dezer is de Veldmaarschalk Radetzky zijn 88ste jaar ingetreden.

— De onlangs besloten vermindering van het leger zal eene bezuiniging veroorzaken van 25 millioen guldens.

TURKYE.

De Vorst van Wallachye, Stir-bey, heeft den 26sten October eene proclamatie afgekondigd, waarbij bevolen wordt, dat de Russische koopvaardijschepen alsmede die onder de vlag van Moldavië en Wallachye moeten ophouden den Donau te bevaren, en blijven liggen op het punt alwaar zij zich thans bevinden. Het verkeer tusschen de beide Donau-oevers houdt geheel op en onder geen voorwendsel mag eenig artikel aan de Turken verkocht worden; de overtreders zullen naar krijgsregt worden behandeld, even als ieder die met de Turken briefwisseling of eenige andere betrekking houdt. Deze proclamatie is onderteekend door de 3 leden van den Regeringsraad.

De Russische Opperbevelhebber heeft den Vorst Stir-bey uitgenoodigd, gedurende de krijgsbedrijven de uitoefening van het hoog gezag aan de Russische militaire overheden over te dragen en zich tijdelijk te verwijderen. De Vorst vroeg eenige dagen uitstel, om orde op zijne zaken te stellen, heeft een groot aantal personen tot hoogere betrekkingen bevorderd of in den adelstand verheven, en is den 1sten dezer in Weenen aangekomen.

— Uit Konstantinopel schrijft men den 26sten October jl., dat de voornaamste Grieksche kooplieden aldaar, met den Patriarch en andere hooge geestelijken aan het hoofd, zich den 24sten naar het gouvernements-gebouw hebben begeven om de betuiging over te brengen van de gehechtheid hunner geloofsgenooten aan den Sultan en van hunne dankbaarheid voor de hun gedurig en ook onlangs nog weder verleende en steeds gehandhaafde voorregten. Daar de Grieken over het algemeen beschouwd werden als Russischgezind, had deze handelwijze nog al opzien gebaard.

— Volgens de Engelsche bladen schrijft de *Indépendance* van ll. Maandag, zou de strijd tusschen de Russen en Turken nu ernstig aan den gang zijn. Op vier punten zouden de Turken den Donau zijn overgetrokken; te Widdin met 12,000 man ter bezetting van Kalafat; te Sophia ten zuid-oosten van

Widdin met 8,000 man; te Roetschock met 1000 man om Groargewo tegen over Roetschock aan te tasten; en dan te Nikopoli tegenover Toerna, waar Omer-Pacha met aanzienlijke magt is gelegerd. Ook zegt men dat de Turken nog aanslagen deden op een vijfde punt naar den kant van Silistria. Omtrent de verschillende gevechten die bij die overtogten zouden geleverd zijn, zijn de berigten nog te uiteenloopend en te verward om er met zekerheid iets uit op te maken.

Te midden van al dat vechten en het gebulder van het geschut, gaan de vredes-onderhandelingen haren gang, hoewel het bij al dat geraas hoe langer hoe moeijelijker moet worden om elkander wel te verstaan.

— Te *Times* bevat het volgend telegrafisch berigt uit Weenen van den 4den: Een corps van 2000 Turken is voor Giurgevo verschenen en heeft in de stad gevuurd.

In een gevecht in de nabijheid van Dam vielen vele dooden, zoowel Russen als Turken. De Turken zijn echter naar de rivier teruggetrokken, waar zij door de Russen achtervolgd werden.

Te Kalafat vallen dagelijks schermutselingen voor.

De Turken eerbiedigen vreemd eigendom onder Oostenrijksche vlag.

Het Turksche corps, dat den Donau gepasseerd was nabij Kalafat, is geslagen geworden.

Eene depêche uit Konstantinopel van den 24sten dezer, waarin van de tegenwoordigheid van de vloot te Lampsaki gewaagd wordt, bevestigt ook, dat Fransche Officieren te Konstantinopel waren aangekomen, en dat eenige Britsche Officieren Schumla verlaten hadden.

KERKNIEUWS.

ZWOLLE, 3 November. De Kerkeraad der Herv. gemeente alhier heeft uit het opgemaakt drietal Predikanten beroepen D^s. T. M. M. von Baumhauer, te Geervliet.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE UTRECHTSCHE HOOGESCHOOL.

Den 4den November de Heer M. Plooy, van Maastricht, in de Regten, met *Theses*.

221ste Staats-Loterij.

Trekking der Vijfde Klasse.

13de Trekking. N°. 16032 een prijs van *f* 100,000. N°s. 481, 3312 en 3567 ieder een prijs van *f* 1,000.

14de " N°. 19361 een prijs van *f* 5,000. N°. 15189 een prijs van *f* 1,500. N°s. 3430 en 7328 ieder een prijs van *f* 1,000.

ADVERTENTIEN.

OPENBARE AANBESTEDING

op Vrijdag den 11den November 1853, 's namiddags ten 1 ure, op het Raadhuis dezer Gemeente, van de navolgende Artikelen, ten dienste van de bij tengevolge Spijsuitdeeling aan de Behoeftigen, ingevolge Besluit van den Gemeenteraad van den 2den November dezes jaars, als:

Rundvleesch, Rijst, Zout, Peper, Turf en Steenkolen.

De Voorwaarden van Aanbesteding liggen ter lezing ter Secretarie tot Vrijdag aanstaande, 's middags ten 12 ure.

De Commissie bedoeld om bij het onverhoopt ontstaan der Cholera Asiatica, binnen deze Gemeente, de noodige maatregelen van voorziening te helpen daarstellen, uitbreiden of wijzigen,

VAN LIMBURG STIRUM, *Voorzitter*.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG, 7 November.

			Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à 2 1/2	pCt.	61 7/8	62	62
Dito Certificaten	" 3	"	74 1/4	75	75
Dito dito	" 4	"	93 1/2	93 7/8	93 9/16
Amortisatie Syndicaat	" 3 1/2	"	92 9/16	92 3/4	92 3/4
Handelmaatschappij	" 4 1/2	"	125	—	—
O. I. Leening	" 4	"	96 1/2	—	—
Dito Holl. Spoorweg			—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	" 4 1/2	"	—	—	—
Haarlemmermeer	" 5	"	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	" 3	"	—	—	—
Dito dito	" 5	"	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	" 5	"	104 1/4	104 3/8	104 3/8
Dito dito 1828 en 1829	" 5	"	103 1/4	103 3/8	103 3/8
Cert. bij dito 1831 en 1833	" 5	"	94 3/4	—	—
Dito 1840	" 4	"	89 1/2	89 7/8	89 7/8
Dito bij STIEGLITZ & C°.	" 4	"	88 1/4	88 3/8	88 1/4
Dito dito Nieuwe	" 4	"	—	—	—
Inschrijving in Assign.	" 6	"	70 1/4	—	—
Certificaten van dito	" 6	"	70 3/4	—	—
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500	f	—	—	—
Dito Obligatiën	" 4	"	82 3/4	—	—
SPANJE, Obligatien	à 1	pCt.	21 5/8	21 1/2	21 3/4
Dito Obligatiën	" 3	"	44 7/8	45	45
Dito Binnenl. à 6 m.	" 3	"	40 9/16	40	40
Bewijzen Coupons			5 1/4	5 1/16	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	" 5	"	—	—	—
Dito	" 4	"	67 1/2	—	—
Dito Metall.	" 5	"	76 5/8	77 1/4	—
Dito Nieuwe	" 5	"	90 1/2	90 1/4	90 1/4
Dito 1847	" 2 1/2	"	39 1/16	39 1/8	—
BELGIE, Bank	" 2 1/2	"	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	" 2 1/2	"	50 1/2	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £	5	"	95 3/4	—	—
PORTUGAL, te Londen	" 3	"	37 7/8	37 3/4	37 11/16
Dito dito	" 4	"	—	—	—
VENEZUELA,	" 3 1/2	"	32	—	42 1/2
MEXICO,	" 3	"	24 7/8	25	—
AMERIKA, Bankactiën			4 1/8	—	—

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt. Prolongatie 4 pCt.

Wissel-Disconto 2 1/2.

De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is *f* 9.75 à 9.85

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.